

כשרות שיטת הבחירות הדמוקרטיות המערביות

כחלק מחיקוי התרבות המערבית אומצה במחוזותנו שיטת הבחירות הנהוגה במדינות המערביות הדמוקרטיות. אך אליה וקוץ בה, שכן אחד מהדברים הרעים והמושחתים בשיטה זו, הוא שהמועמד לבחירה משווק את עצמו. דבר זה פוגע בשליחותו, ע"י יצירת זיקה ומערכת קשרים תלוית עם הבוחרים. אשר באם יבחר, תפגע בשיקוליו העניינים של הנבחר, ותגרום לעיוות הדין. ואין הבדל בשיטה זו הן בבחירות לכנסת, בחירת דיינים וכל בחירה של נציג ציבור כלשהו. הדבר חמור כפליים כאשר תופעה זו חודרת והופכת לנורמה מקובלת בחוגים התורניים בכלל, ובבחירות למועצת הרבנות הראשית בפרט. לצערנו הרב, הרבנים המועמדים לבחירה, משווקים עצמם בפני הבוחרים ומשדלים אותם להצביע עבורם. זאת ועוד, רבנים הנמנים בגוף הבוחר, מצפים לפניית של המועמדים ולמסע השכנועים. ואם יש כבר רב הנוהג כשורה ולא משווק עצמו, הרבנים הבוחרים נפגעים מכך שלא פנה אליהם. וכשהרב המועמד מסביר שהוא לא פנה אליו כי אסור לו לפנות אליו, מתנצל הרב הנמנה בגוף הבוחר אך מוסיף ברמז גס ועבה שהוא בטוח שהרב המועמד יסייע לו בעניניו הרבניים. כך לצערנו, הורסים את מערכת הרבנות ומבזים את תורת ישראל.

זאת ועוד: בשיטה המערבית, שאותה אנו מחקים בעוונותינו המרובים, כל מועמד עומד בשער בת רבים ומציג עצמו כחתן ביום חופתו. כאילו היופי מקדם את בחירתו. והוא מדבר בשבח עצמו ויכלתו וכישוריו. ויש שמציינים מרמי יריביהם. המועמד נוהג לפזר הבטחות, אף שאין דעתו לקיימן, ורק כדי לצוד את קולו של הבוחר. קצרו של דבר שיטה זו היא מרשם לרמאות, שחצנות, גבהות הלב, לצביעות, לחנופה, לשקרים ולהוצאת שם רע.

ועתה נראה כמה רחוקה שיטה זו מדרך הבחירה של רבני ישראל ודיינים לפי תורת ישראל. כתב הרמב"ם בהלכות סנהדרין פרק ג' הלכה י": "וכך היה דרך החכמים הראשונים, בורחין מלהתמנות, ודוחקין עצמן הרבה שלא ישבו בדין עד שידעו שאין שם ראוי כמותן, ושאים ימנעו מן הדין תתקלקל השורה. אף על פי כן לא היו יושבין לדין עד שמכבידין עליהן העם והזקנים ופוצרים בהם."

מדברי הרמב"ם למדים אנו על הליך הבחירה הנכון, של החכמים המשרתים במשרות תורניות. לא גוף בוחר המוביל לשחיתות. אלא בחירה ודרישה של העם, על סמך היכרות מעמיקה של מידותיו וחכמתו של הרב המועמד, ולא על סמך יחסי הציבור שלו. יש לשים לב שהרמב"ם כתב: "עד שמכבידין עליהן (=על המועמדים) העם והזקנים". העם שמכיר את המועמדים מבחינת אישיותם והתנהגותם עם הבריות. והזקנים, הם החכמים שכבר עמדו על כישוריהם התורניים של המועמדים.

הרמב"ם אינו מסתפק בכך ואף מורה להלכה כיצד יש להתייחס לאותם רבנים אשר בוחרים להציג מועמדותם בדרך הקלוקלת. בהלכה ט' הוא כותב: "כל דיין שנתן ממון כדי שיתמנה אסור לעמוד מפניו, וצו חכמים להקל אותו ולזלזל בו. ואמרו חכמים, שהטלית שמתעטף בה תהי בעיניך כמרדעת של חמור."

צריכים אנו לומר שמועמד רבני שמחזר אצל הבוחרים, הוא ככהן המסייע בבית הגרנות כדי שהוא יקבל את התרומה. וכל האמור על כהן המסייע בבית הגרנות אמור עליו. וכך כותב הרמב"ם בהלכות תרומות פרק יב' הלכה יח': "אסור לכוהנים וללויים לסייע בבית הגרנות כדי ליטול מתנותיהן. וכל המסייע קדש השם, ועליהם נאמר שחתם ברית הלוי (מלאכי ב' ח'). ואסור לישראל להניחן שסייעו אלא נותן להם חלקם בכבוד."

אנו כשלומי אמוני ישראל מאמינים שלעתיד לבא, תתגלה הדמוקרטיה המערבית בפגמיה, והעם יודע אל הדמוקרטיה היהודית על יתרונותיה. שהיא מושתת על צדק ויושר חן וכבוד. וה' הטוב יכפר בעד.

הקליט וערך: רועי בן זריהם

הגיה: ר' משה ירימי